

VASTU VÕETUD
Ambla Vallavolikogu
26. septembri 2013. a
määrusega nr 10

AMBLA VALLA ARENGUKAVA AASTATEKS 2014–2020

III osa

Arenguvisioon ja selle elluviimine

Ambla 2013

Sisukord

1. AMBLA VALLA ARENGUVISIOON 2025	4
2. AMBLA VALLA STRATEEGILISE ARENDAMISE MUDEL	5
3. AMBLA VALLA ARENGUSTRATEEGIA 2020 EESMÄRGID JA ÜLESANDED EESMÄRKIDE SAAVUTAMISEKS	6
3.1. Üldeesmärk	6
3.2. Valdkondlikud eesmärgid.....	6
3.2.1. Valdkond: Kohaliku omavalitsuse organisatsiooni arendamine	6
3.2.2. Valdkond: Kommunaalmajandus, infrastruktuur ja ettevõtlus	7
3.2.3. Valdkond: Haridus ja noorsootöö	8
3.2.4. Valdkond: Vaba aeg, kultuur, sport ja turism.....	8
3.2.5. Valdkond: Sotsiaalne kaitse ja tervishoid	9

1. AMBLA VALLA ARENGUVISIOON 2025

Ambla vald on aktiivsete, ettevõtlike, haritud ning kohalikku kogukonda ja traditsioone väärtustavate elanikega, kvaliteetse elukeskkonnaga ning Eesti tingimustes konkurentsivõimelise ja mitmekülgse majandusega hooliv ja kaasav kohaliku omavalitsuse üksus.

Visioon koosneb neljast komponendist, mis tähendavad järgmist:

- 1. Aktiivsed, ettevõtlikud, haritud ning kohalikku kogukonda ja traditsioone väärtustavad elanikud.** Valla elanikud on aktiivsed nii töö ja ettevõtluse, vaba aja veetmise kui ka hariduse ja eneseteostuse alal. Valla elanikud tahavad ja on võimelised töötama valla territooriumil tegutsevates ettevõtetes. Tööstusliku tootmise kõrval on arenenud pere- ja väikeettevõtlus teeninduse, turismi, käsitöönduse valdkonnas. Ambla vallas on väärtustatud haridus: lapsed ja noored tahavad õppida ja areneda; valla elanikud on aktiivsed kasutama elukestva õppe võimalusi. Elanikele on loodud võimalused mitmekülgseks kultuuri-, spordi- ja vabaajategevusteks ning nad on aktiivsed neid kasutama. Vallas toimib tõhus sotsiaalse kaitse- ja tervishoiusüsteem. Eriti väärtustatud on lapsed ja lastega pered. Vallas toimivad tugevad kodanikeühendused. On välja kujunenud oma, Ambla valla identiteet ja kohaliku traditsioonid.
- 2. Kvaliteetne elukeskkond.** Elukeskkonna kõrge kvaliteedi saavutamiseks ja hoidmiseks säilitatakse ja kaitstakse looduskeskkonda; metsad ja maastik on hooldatud; tööstuslik ja põllumajanduslik tootmine on keskkonda ja põhjaveet säästev; alevikud ja külad on hooldatud ja haljastatud, kauni välisilmega, säilitatakse miljööväärtuslikud alad; tehniline infrastruktuur ja teedevõrk on kaasajastatud, ökonoomne ning vastab elanike ja ettevõtete vajadustele. Ambla vald on elu- ja tööpaigana tervislik, turvaline ning väärtustatud.
- 3. Eesti tingimustes konkurentsivõimeline ja mitmekülgne majandus.** Ambla vald on arenenud, mitmekesise tootmisega tööstus- ja põllumajanduspiirkond. Valla territooriumil tegutsevad erinevate tootmisharude ettevõtted, kus töötavad valdavalt kohalikud elanikud; kasutatakse nii nais- kui meestööjõudu. Tootmisvaldkonnadena nähakse eelkõige keskkonnasäästlikku, vähese toorainemahuga ning teadmismanukat väike- ja keskmise suurusega tootmist. Ettevõtted on innovaatilised, kaasaegse tehnoloogiaga. Põllumajandus on arenenud, jätkusuutlik ja keskkonda säästev. On arenenud turismi- ja puhkemajandust teenindav väikeettevõtlus ning mitmekesine kohalik käsitööndus.
- 4. Hooliv ja kaasav kohaliku omavalitsuse üksus.** Ambla vallas on väärtustatud iga inimene ja pere. Valla kolm suuremat alevikku ja hajaasustusega külad on tehnilise (sidekanalid, teed, ühistransport) ja sotsiaalse võrgustiku abil hästi ühendatud. Valla juhtimist iseloomustab avatus ja koostöö nii vallasiseselt, naaberomavalitsustega kui ka teiste regiooni omavalitsustega. Vallaametnikud on pädevad, haritud, arenemisvõimelised. Valla juhtimises toimivad demokraatlikud traditsioonid, kodanikeühendused on aktiivsed ja juhtimisse kaasatud. Vallal on hea maine ja tugev imago, mis aitab valla elanikel, ettevõtetel ja juhtidel mobiliseerida jõud arengukava visiooni elluviimiseks.

2. AMBLA VALLA STRATEEGILISE ARENDAMISE MUDEL

Ambla vald toimib ja areneb koos ümbritseva keskkonnaga, milles on integreeritud sotsiaalne, looduslik, majanduslik ja tehniline keskkond.

Keskset kohta Ambla valla arendamise mudelis omab kohalik omavalitsus, selle juhtide ja struktuuriüksuste võimekus ning aktiivsus kohaliku arengu suunajana. Demokraatlik ja tõhusalt toimiv kohaliku omavalitsuse organisatsioon sõltub eelkõige vallakodanike tahtest ja tegevusest omavalitsuse toimimise nimel.

Ambla valla strateegilise arendamise mudel (vt arengukava I osa joonis 1) on praeguse, olemasoleva olukorra analüüsil põhinev ning arenguvisionidest ja eesmärkide saavutamisest lähtuv üldine terviklahend.

Ambla valla arengustrateegia **prioriteetsed valdkonnad** ettevõtlus, haridus, sport ja sotsiaalhoolekanne. Prioriteetsete tegevustena nähakse eelkõige ettevõtluskeskkonna arendamist, Aravete spordihoone ja hooldekeskuse rekonstrueerimist.

Käesolevas peatükis on järgnevalt välja toodud Ambla valla üldeesmärk aastaks 2020 ning valdkondlikud eesmärgid (neid on 17), mille hulgas on kõrgema prioriteediga järgmised **strateegilised eesmärgid**:

- Süsteemne, sise- ja väliskeskkonna sotsiaalmajanduslikul analüüsil põhinev arendustegevus. (E2)
- Ettevõtlikkust, innovaativsust ja keskkonnasõbralikkust väärtustav ettevõtluskeskkond. (E6)
- Kvaliteetset haridust pakkuv, elanike ja ettevõtete vajadustest lähtuv mitmekesine ja kaasaegne haridusasutuste võrk. (E10)
- Mitmekesised sportimise, terviseedendamise ja vaba aja veetmise võimalused. (E13)
- Rahvastiku arenguga kooskõlas olev sotsiaalhoolekandesüsteem. (E16)

3. AMBLA VALLA ARENGUSTRATEEGIA 2020 EESMÄRGID JA ÜLESANDED EESMÄRKIDE SAAVUTAMISEKS

3.1. Üldeesmärk

Üldeesmärk 2020: Ambla vallas on loodud tingimused elanike heoluks ja arenguks, elukeskkonna kõrge kvaliteedi saavutamiseks, konkurentsivõimelise teadmismahuka ja keskkonnasõbraliku ettevõtluse tekkeks ning arenguks.

Järgnevalt on loetletud valdkondlikud eesmärgid (E1...E17) ja eraldi kirjeldatud eesmärkide saavutamiseks täidetavad/lahendatavad ülesanded (Ü1.1 ... Ü17.2). (!) märgistatud eesmärgid on strateegilised.

3.2. Valdkondlikud eesmärgid

3.2.1. Valdkond: Kohaliku omavalitsuse organisatsiooni arendamine

E1. Kohaliku omavalitsuse kõrge haldussuutlikkus, efektiivne toimimine, tõhus finantsjuhtimine.

Parandatakse vallavalitsuse ja hallatavate asutuste infovahetust; parandatakse infokogumise ja kättesaamise võimalusi. Võetakse kasutusele finantsplaani koostamise süsteem, omavalitsuste infoportaal ja volikogu infosüsteem, personalijuhtimise tarkvara, dokumendihaldussüsteem ja muud infokommunikatsioonitehnoloogia lahendused ning rakendatakse andmekaitse meetmeid.

Ü1.1. Tagada munitsipaalasutuste tõhus töö.

E2. Süsteemne, sise- ja väliskeskonna sotsiaalmajanduslikul analüüsil põhinev arendustegevus. (!)

Arvestades nii sise- kui väliskeskonna kiiret muutumist, riiklikul tasandil toimuvaid muutusi ning tugevat konkurentsi olulistes valdkondades nagu ettevõtlus, haridus, turism jt, tehakse pidevalt uuringuid ja analüüsitakse valla olukorda ning potentsiaali; osaletakse aktiivselt valdkondlike ja vallaüleste arengusuundade kavandamisel.

Ü2.1. Tagada pidev arendustegevus.

E3. Elanike ja nende ühenduste kaasatus ja toimiv osalusdemokraatia valla juhtimise kõigil tasanditel ning tulemuslik koostöö partneritega.

Toetatakse ja aktiveeritakse külaliikumist külavanemate ja nende töö väärtustamise kaudu. Tõhustatakse infolevi Ambla Vallalehe vahendusel ning valla veebilehe kaudu, muudetakse veebileht interaktiivseks infoportaaliks.

Ü3.1. Toetada ja aktiveerida külaliikumist.

Ü3.2. Tõhustada infolevi.

E4. Elanike tugev ühtekuuluvustunne ja aktiivne ühistegevus.

Toetatakse ja aktiveeritakse kohalikku omaalgatust ja külaliikumist kooskäimiskohtade (külamajad, külaplatsid, lipuväljakud jms) loomise ja ühisürituste läbiviimise toetamisega. Toetatakse mittetulundussektori projekte ja avalikke üritusi.

Ü4.1 Toetada külakogukondade väljakujunemist ja tugevdamist.

E5. Koostöösidemed ja välissuhtlus teiste omavalitsustega.

Jätkatakse ja arendatakse koostöösidemeid ja osaletakse ühistegevuses Järvamaa ja teiste

omavalitsustega. Arendatakse koostööd Järvamaa Omavalitsuste Liidu (JOL), sh selle sihtasutuste (JAK, KENK), Järvamaa Ühistranspordi Keskuse (JÜTK), Kesk-Eesti Jäätmehoolduskeskuse (KEJHK) ja teiste liitude/ühenduste raames. Tehakse ühistööd LEADER-tegevusgrupi raames ja LEADER-võrgustiku kaudu. Luuakse/arendatakse sõprussidemed vähemalt ühe välisriigi omavalitsusega.

Ü5.1. Tõhustada koostööd teiste omavalitsustega.

Ü5.2. Luua ja arendada sõprus- ja koostöösidemed välisriigi omavalitsus(t)ega.

3.2.2. Valdkond: Kommunaalmajandus, infrastruktuur ja ettevõtlus

E6. Ettevõtlikkust, innovaativsust ja keskkonnasõbralikkust väärtustav ettevõtluskeskkond. (!)

Strateegiline eesmärk. Aktiviseeritakse ja toetatakse ettevõtluse teket ja arengut vallas, tutvustades ja reklaamides pidevalt investeerimisvõimalusi. Luuakse sihtasutus ettevõtluspiirkondade arendamiseks. Jätkatakse ettevõtlustoetuse eraldamist. Aktiviseeritakse tööjõu enesetäiendust ja ümberõpet.

Ü6.1. Aktiviseerida äri- ja tootmiskaade kasutusse võtmist.

Ü6.2. Parendada tööjõu oskusi ja pädevust.

Ü6.3. Toetada ettevõtluse arengut.

E7. Kaasaegne, kvaliteetset elukeskkonda tagav ja energiatõhus infrastruktuur.

Strateegiline eesmärk. Korraldatakse elanike ja ettevõtjate vajadusi rahuldava kaasaegse tehnilise infrastruktuuri (vee-, kanalisatsiooni-, küttesüsteemid; kiire internetiühendus jms) loomine/renoveerimine, täites energia- ja keskkonnasäästlike meetmeid. Kontrolli- ja järelevalvemeetmete tõhustamisega tagatakse nõuetekohane reoveekäitlus. Koostöös Järvamaa Ühistranspordikeskusega (JÜTK) tagatakse toimiv ja õpilastranspordi toetav ühistranspordi liinivõrk.

Ü7.1. Korraldada ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rekonstrueerimine reoveekogumisaladel.

Ü7.2. Tagada kvaliteetne ja turvaline teedevõrk ning toimiv ühistransport.

Ü7.4. Renoveerida kaugküttesüsteemid energia- ja keskkonnasäästlikumaks.

E8. Puhas, turvaline ja säästev keskkond.

Keskkonna parema kvaliteedi saavutamiseks korraldatakse teavitustööd elanike ja ettevõtjate keskkonnateadlikkuse tõstmiseks. Korraldatakse avalike veekogude, jõgede ja kraavide puhastamine. Jätkatakse avalike prügikastide paigaldamist ja avalike WC-de rajamist. Toetatakse heakorratalgute korraldamist. Propageeritakse ja toetatakse taaskasutust ja keskkonnasäästlikkust.

Ü8.1. Korraldada jäätmekäitlus vastavalt kehtivatele nõuetele.

Ü8.2. Korrastada avalikud pargid, haljasalad ja veekogud.

E9. Kaasaegsed elamistingimused, korrastatud ja kaasajastatud munitsipaalhitised.

Strateegiline eesmärk. Toetatakse hoonete välisilme korrastamist ja tehnosüsteemide parendamist. Toetatakse miljööväärtuslike alade säilimist ja korrastamist. Renoveeritakse ja korrastatakse munitsipaalomandis olevad hooned ja rajatised parema elukeskkonna ja nõuetekohaste töötingimuste saavutamiseks ning energiasäästlikumaks muutmiseks.

Ü9.1. Toetada olemasolevate elamute renoveerimist ja soodustada elamuehitust.

Ü9.2. Renoveerida/rekonstrueerida munitsipaalhooned energiasäästlikumaks ja kaasajastada tehnosüsteemid nõuetele vastavaks.

3.2.3. Valdkond: Haridus ja noorsootöö

E10. Kvaliteetset haridust pakkuv, elanike ja ettevõtete vajadustest lähtuv mitmekesine ja kaasaegne haridusasutuste võrk. (!)

Strateegiline eesmärk. Olemasolevate haridusasutuste säilitamise tagab omanäolisus ja eristumine. Aravete Keskkool on kaasaegne ja turvaline õpi- ning töökeskkond, kus õpilastel on võimalik omandada heal tasemel põhi-, kesk- ja eelkuteharidust. Amblas on omanäoline, turvaline ja kaasaegne haridusasutus, kus igal lapsel on võimalik omandada võimetele vastav haridus. Ambla valla lasteaiad tagavad professionaalse lastehoiu ja alushariduse.

Ü10.1. Aravete Keskkool välja arendada omanäoliseks haridusasutuseks Põhja- ja Ida-Järvamaal.

Ü10.2. Arendada Ambla Lastead-Põhikool tugevaks omanäoliseks haridusasutuseks.

Ü10.3. Parendada koolieelsete lasteasutuste võrku ja võimaldada alusharidus kõigile valla lastele.

Ü10.4. Arendada huvitegevust koolides ja tunnustada tublimaid õpilasi.

E11. Kaasaegsed, turvalised, tervislikud haridusasutuste hooned, ruumid ja sisseseade.

Haridusasutuste hooned renoveeritakse ja sisustatakse kaasaja nõuetele vastaval tasemel. Luuakse tingimused erivajadusega (liikumispuudega) õpilastele. Ehitatakse välja klass kodunduse eriala kutseõppetundide läbiviimiseks. Lasteaedade mänguväljakud ehitatakse/renoveeritakse aastaringseks mitmekülgseks ja turvaliseks kasutamiseks.

Ü11.1. Renoveerida haridusasutuste hooned.

Ü11.2. Sisustada haridusasutused kaasaja nõuetele vastavalt.

Ü11.3. Renoveerida/rajada lasteasutuste mänguväljakud.

E12. Mitmekesine, haridusasutusi toetav ja elanike vajadustest lähtuv noorsootöö.

Noorsootöö on hästi toimiv ja noorte osalust, omaalgatust ning mitmekülgseid huvitegevusvõimalusi toetav; noortekeskused on tugevad piirkondlikud noorsootööd korraldavad keskused. Noortele võimaldatakse mitmesugused vabaajaveetmise võimalused. Toetatakse noorteürituste korraldamist ja noorte omaalgatust. Suviseks koolivaheajaks korraldatakse noortele õpilasmalevaid, töö- ja puhkelaagreid.

Ü12.1. Kaasajastada noortekeskuste ruumid ja uuendada sisustus.

Ü12.2. Arendada välja võimalustest ja vajadustest lähtuv optimaalne noorsootöö, sh erinoorsootöö.

Ü12.3. Korraldada noorte töö- ja puhkelaagreid.

3.2.4. Valdkond: Vaba aeg, kultuur, sport ja turism

E13. Mitmekesised sportimise, terviseedendamise ja vaba aja veetmise võimalused. (!)

Luuakse ja arendatakse võimalusi tegeleda spordi, kehakultuuri ja terviseedendusega. Ehitatakse välja ja renoveeritakse spordirajatised. Toetatakse motosportirajatiste väljaarendamist (sh Aravete kardikompleks, Aniste motokrossirada Säaskülas, Liivaaugu

karjäär Reineveres jt). Arendatakse ja toetatakse motosportiga tegelevate organisatsioonide koosövärgustikku. Propageeritakse terveid eluviise, toetatakse terviseürituste ja mitmesuguste spordivõistluste läbiviimist.

Ü13.1. Renoveerida spordirajatised ja kaasajastada sisseseade.

Ü13.2. Toetada motosportivõrgustiku teket ja koostööd.

Ü13.3. Propageerida tervislikke eluviise ja korraldada spordivõistlusi.

Ü13.4. Korrastada ja laiendada supluskohti.

E14. Kohalikku ajaloo- ja kultuuripärandit väärtustav atraktiivne kultuurikeskkond ja turismiobjektid.

Luuakse võimalused laialdaseks kultuurialaseks tegevuseks. Renoveeritakse ja kaasajastatakse kultuurimajad (sh uute funktsioonide lisamine), vabaõhu laululavad, raamatukogud. Arendatakse turismi-, puhke- ja külastuspaiku nagu Ambla Maarja kirik, Aravete Külamuuseum, Järvamaa kõrgeim punkt Reineveres jt. Propageeritakse kohalikku käsitööd ja toetatakse käsitöö müügipunkti(de) loomist turismiobjektide juurde.

Ü14.1. Renoveerida kultuurimajad ja sisustada kaasaegse tehnikaga, laiendada kultuurimajade kasutusvõimalusi.

Ü14.2. Renoveerida Aravete Külamuuseumi hoone ja arendada muuseumi edasi kultuuri- ja turismiobjektina.

Ü14.3. Renoveerida ja kaasajastada raamatukogud.

Ü14.4. Arendada EELK Ambla Maarja kirik atraktiivseks turismiobjektiks.

Ü14.5. Luua Järvamaa kõrgeimas punktis Reineveres matka- ja piknikupaik.

Ü14.6. Toetada pärandkultuuri objektide säilimist.

Ü14.7. Toetada Käravete mõisakompleksi arendamist kohaliku kultuuripärandi ja vaatamisväärsusena.

Ü14.8. Edendada ja propageerida kohalikku käsitööd.

E15. Turismi- ja puhkemajandust toetavad tugisüsteemid ja sotsiaalne keskkond.

Luuakse ja korrastatakse viidad, sildid, infotahvlid. Arendatakse edasi piirkonnaspetsiifilist regulaarüritust Ambla kihelkonnapäevi. Toetatakse rahvarõivaste valmistamise traditsiooni jätkamist, käsitöökoolitust ja käsitöömeistrite ühistegevust kohaliku käsitöö turustamisel. Töötatakse välja Amblale iseloomulik suveniir ja/või ehtsa Ambla käsitöö märk. Avaldatakse Ambla valda käsitlevaid trükiseid. Toetatakse turismialast koostööd.

Ü15.1. Toetada turismialast koostööd ja turismiinfoteeninduse loomist.

Ü15.2. Toetada ja korraldada piirkonnaspetsiifilisi regulaarüritusi.

Ü15.3. Aktiviseerida käsitööalast tegevust.

Ü15.4. Anda välja Ambla valda tutvustavaid trükiseid.

3.2.5. Valdkond: Sotsiaalne kaitse ja tervishoid

E16. Rahvastiku arenguga kooskõlas olev sotsiaalhoolekandesüsteem. (!)

Jätkatakse ja arendatakse sotsiaalhoolekannet, arvestades demograafilisi arenguid. Renoveeritakse, laiendatakse ja arendatakse Aravete Hooldekeskust. Arendatakse laste ja perede tugisüsteeme. Arendatakse sotsiaalteenuseid ja vastavaid koosövärgustikke.

Ü16.1. Renoveerida ja kaasajastada Aravete Hooldekeskus.

Ü16.2. Arendada sotsiaalteenuseid.

E17. Elanike vajadustest lähtuv tervishoiuasutuste võrk.

Säilitatakse olemasolev tervishoiuasutuste võrk ja toetatakse hoonete/ruumide renoveerimist. Toetatakse AS-i Järvamaa Haigla kaasajastamist. Luuakse võimalused esmatasandi terviseedenduseks. Toetatakse koduõendusteenuse arendamist ja patsienditakso tegevust. Toetatakse apteegivõimaluse loomist.

Ü17.1. Renoveerida ja kaasajastada tervishoiuasutused.

Ü17.2. Luua tervishoiu tugisüsteemid.